

Pb.C. van 27 november 2015, afl. 394, 4 (inwerking-treding 21 juli 2015, behoudens Bijlage II)

BANK- EN KREDIETWEZEN

Europees bankrecht – Toezicht op de kredietinstellingen – Algemeen

BANQUE ET CRÉDIT

Droit bancaire européen – Contrôle des banques – Généralités

Dit besluit kadert in de taak van het Europees Comité voor systeemrisico's ("ESRB") om alle informatie te vergaren en te analyseren die nodig is voor het macroprudentieel toezicht op het financiële stelsel binnen de Europese Unie, teneinde bij te dragen tot het beperken of het voorkomen van systeemrisico's voor de financiële stabiliteit binnen de Europese Unie (zie art. 3, 2. van verordening (EU) nr. 1092/2010⁷). In die context geldt de verplichting voor o.a. de Europese toezichthoudende autoriteiten ("ESA's"), het Europees Stelsel van Centrale Banken ("ESCB") en de nationale toezichthoudende autoriteiten om het ESRB alle voor het vervullen van zijn taken benodigde informatie te verstrekken (zie art. 15, 2. van verordening (EU) nr. 1092/2010). Dit besluit actualiseert het kader voor de regelmatige verstrekking van geaggregeerde informatie door te bepalen welke geaggregeerde informatie het ESRB nodig heeft voor de uitvoering van zijn taken en de gedetailleerde regels vast te stellen voor het verstrekken en verzamelen van die informatie. Bijlage I bij het besluit legt vast welke informatie de ECB op welke wijze aan het ESRB moet verschaffen (inzonderheid zgn. "Gedeelde gegevens" overeenkomstig het Memorandum van Overeenstemming van 25 september 2013). Bijlage II bij het besluit legt vast welke informatie de Europese Bankautoriteit (EBA) (i.e. de risico-indicatoren en de instrumenten voor gedetailleerde risico-analyse) en de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (EIOPA) (i.e. een set indicatoren afgeleid uit de gegevens van aan EIOPA door de nationale toezichthouders overlegde reguliere toezichtrapporages inzake Solvabiliteit II) op welke wijze (i.e. voor iedere lidstaat afzonderlijk volgens het algemene aggregatievereiste) aan het ESRB over moeten maken. Bijlage III bij het besluit heeft betrekking op het *ad hoc* verzoeken om informatie door het ESRB en legt vast op welke wijze (1) reeds beschikbare informatie die niet verplicht moest worden overdragen, moet worden overhandigd, en (2) de twee typen van *ad hoc* onderzoeken gevoerd moeten worden.

Bijlage II treedt pas in werking indien de erin vermelde indicatoren eveneens zijn voortgebracht én de relevante

⁷ Verordening (EU) nr. 1092/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 betreffende macroprudentieel toezicht van de Europese Unie op het financiële stelsel en tot oprichting van een Europees Comité voor systeemrisico's, *Pb.L.* van 15 december 2010, afl. 331, 1.

technische specificaties inzake gegevensverstrekking zijn vastgelegd door het ESRB-secretariaat.

R.F. en G.H.

Wet van 26 oktober 2015 houdende wijziging van het Wetboek van economisch recht en houdende diverse andere wijzigingsbepalingen (BS 30 oktober 2015) (enkele bepalingen in werking getreden op 1 november 2015, andere hebben uitwerking met ingang vanaf 1 november 2014 of vanaf 1 juli 2018)

BANK- EN KREDIETWEZEN

Betalingsdiensten – Hypothecair krediet – Consumentenkrediet

BANQUE ET CRÉDIT

Services de paiement – Crédit hypothécaire – Crédit à la consommation

Bij wet van 26 oktober 2015 werd het Wetboek van economisch recht (WER) gewijzigd om een aantal onduidelijkheden, tegenstrijdigheden en vergetelheden weg te werken. Daarbij werden ook een aantal wijzigingen aangebracht aan Boek VII. "Betalings- en kredietdiensten", alsook aan de definities eigen aan Boek VII, zoals opgenomen in Boek I. "Definities". Het betreft onder meer de volgende wijzigingen:

- de volgende correcties en verduidelijkingen werden aangebracht in Boek I:
 - de definitie van "verbonden agent" wordt beperkt tot de kredietbemiddelaars die handelen voor rekening van en onder de volle en onvoorwaardelijke verantwoordelijkheid van slechts één kredietgever. Voordien verwees de definitie ook naar zij die onder de verantwoordelijkheid handelen van "slechts één groep van kredietgevers, of een aantal kredietgevers of groepen die niet de meerderheid van de markt vertegenwoordigen", maar deze categorieën werden door de wetgever overbodig geacht;
 - de definitie van "kredietmakelaar" is niet langer negatief omschreven als "de kredietbemiddelaar die geen verbonden agent is", maar wel positief als "een kredietbemiddelaar, met uitsluiting van een verbonden agent, een subagent of een agent in nevenfunctie, die zijn bemiddelingsactiviteiten uitoefent buiten elke exclusieve agentuurovereenkomst of elke andere juridische verbintenis die hem verplicht zijn hele productie of een bepaald deel ervan te plaatsen bij een of meerdere kredietgevers";
 - de definitie van "subagent" wordt aangevuld met de woorden "die geen subagent is", zodat duidelijk wordt dat de kredietbemiddelaar voor wiens rekening en onder wiens volledige en onvoorwaardelijke verantwoordelijkheid de subagent handelt, zelf geen subagent mag zijn;

- in Boek VII wordt op verschillende plaatsen de verwijzing naar de wet van 22 maart 1993 op het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen vervangen door een verwijzing naar de nieuwe bankwet van 25 april 2014;
- artikel VII.72 WER wordt verduidelijkt, zodat de bewoordingen van dit artikel niet conflicteren met de definitie van “verbonden agent” in Boek I. Voorheen konden de bewoordingen van artikel VII.72, tweede lid WER (“*Oefent geen nevenactiviteit uit, de kredietbemiddelaar die tegelijkertijd een kredietovereenkomst en een betaalinstrument aanbiedt dat kan aangewend worden buiten zijn vestiging of een kredietovereenkomst aanbiedt die geheel of gedeeltelijk bestemd is voor de aankoop van goederen of diensten die niet door hem worden aangeboden*”) de indruk wekken dat zij de definitie van “verbonden agent” (“*verkopers van goederen en diensten van niet-financiële aard die, bij wijze van nevenactiviteit en voor rekening van een of meer kredietgevers, als bemiddelaar inzake consumentenkrediet optreden*”) wijzigden. Om deze verwarring te vermijden worden de woorden “*oefent geen nevenactiviteit uit*” uit dit artikel VII.72 WER verwijderd;
- artikel VII.78, § 1 WER werd aangepast om het probleem in verband met de vereiste van een zogeheten “gekwalificeerde” elektronische handtekening (d.m.v. de elektronische identiteitskaart) voor het afsluiten van een consumentenkredietovereenkomst *op afstand* op te lossen. Banken hebben reeds eigen systemen ontwikkeld voor het ondertekenen van verrichtingen op afstand zonder dat een gekwalificeerde elektronische handtekening vereist is (bv. kaartlezers en *digipass*), en de aanpassingen van deze informaticasystemen zouden volgens de wetgever een te grote administratieve last met zich meebrengen. Met deze wetswijziging is het nu mogelijk voor de banken om andere systemen van elektronische handtekeningen te gebruiken, zolang zij aan de door de Koning bepaalde kwaliteits- en veiligheidscriteria voldoen teneinde de identiteit van de partijen, hun instemmingen met de inhoud van de overeenkomst en het behoud van de integriteit van de overeenkomst te verzekeren;
- het toepassingsgebied van artikel VII.100, § 1, eerste lid WER betreffende de opschorting van kredietovereenkomsten en het door de kredietgever eisen van de terugstorting binnen 45 dagen van het bedrag in een niet geoorloofde debetstand wordt uitgebreid tot betaalrekeningen (en geldt dus niet langer enkel bij kredietopeningen) waarbij een ongeoorloofde debetstand zich voordoet;
- artikel VII.159, § 3 WER dat bepaalt welke artikelen van Boek VII van toepassing zijn op de overnemers van hypothecaire schuldvorderingen (o.a. de bepalingen in verband met de toegang tot de activiteit van kredietgevers) wordt aangevuld met een tweede lid dat voorziet in een afwijking voor mobiliseringsinstellingen in de zin van artikel 2 van de wet van 3 augustus 2012 betreffende diverse maatregelen ter vergemakkelijking van de mobilisering van schuldvorderingen in de financiële sector. Dergelijke instellingen moeten dus een vergunning krijgen, maar moeten niet voldoen aan de verplichtingen inzake het minimumkapitaal, zoals opgelegd door artikel VII.162 WER. Dit wordt door de wetgever verantwoord door te wijzen op de specifieke financieringsstructuur van dergelijke instellingen, waarbij de risico’s voor de goede afloop van de schuldvorderingen worden gedragen door de obligatiehouders, waardoor een verplichting inzake het minimumkapitaal volgens de wetgever niet nuttig lijkt;
- de lijst van de kredietgevers inzake consumentenkrediet in artikel VII.172, eerste lid WER wordt aangevuld met de beleggingsondernemingen (met een vergunning als “beursvennootschap”). Deze ondernemingen mogen een krediet of lening verstrekken aan beleggers om hen in staat te stellen een transactie in een of meer financiële instrumenten te verrichten waarin de beleggingsondernemingen die het krediet of de lening verstrekken zelf partij zijn. Aangezien in België enkel de beleggingsondernemingen met een vergunning als beursvennootschap dergelijke diensten mogen verlenen, mogen ook enkel de ondernemingen met een dergelijke vergunning als beursvennootschap een vergunning aanvragen als kredietgever inzake consumentenkrediet. Evenwel moeten dergelijke beleggingsondernemingen als gevolg van een wijziging aan artikel VII.173 WER niet voldoen aan alle vergunningsvoorwaarden (aangezien deze anders overlappen met het toezicht dat de Nationale Bank van België op deze ondernemingen uitoefent);
- artikel VII.176, § 3 WER, dat bepaalde vergunnings- en bedrijfsuitoefeningsvoorwaarden (zoals aangaande de vennootschapsvorm, het minimumkapitaal, de aandeelhouderskring en de effectieve leiders) buiten toepassing verklaart op enkele categorieën van kredietgevers naar buitenlands recht (die niet worden bedoeld in art. VII.174 WER en dus niet beschikken over een gereguleerd statuut in hun lidstaat van herkomst, en die niet beschikken over een Europees paspoort voor het verlenen van consumenten- of hypothecair krediet), wordt vervangen door een duidelijke opsomming van de gereguleerde ondernemingen waarvoor deze vrijstelling geldt;
- in artikel VII.181 WER wordt onder andere gepreciseerd dat de personen die belast zijn met de *effectieve leiding* bij een bemiddelaar-rechtspersoon

inzake hypothecair krediet, en voor zover deze personen geen lid zouden zijn van het wettelijk bestuursorgaan, ook moeten voldoen aan de vereisten van beroepskennis, geschiktheid en professionele betrouwbaarheid in artikel VII.181, § 2, 1° WER;

- artikel VII.183 WER betreffende bemiddelaars inzake hypothecair krediet die in het kader van de vrije dienstverrichting voornemens zijn om activiteiten te verrichten in een andere lidstaat, wordt aangevuld met de bedoeling artikel 9, 3., ii) van richtlijn nr. 2014/17/EU om te zetten. D.m.v. dit artikel worden de lidstaten toegelaten minimale kennis- en bekwaamheidsvereisten vast te stellen voor dergelijke bemiddelaars, wat vanaf heden door de FSMA zal worden nagegaan. Ook wordt in dit artikel VII.183 WER een § 5bis toegevoegd i.v.m. de verplichting tot het aanwijzen van verantwoordelijken voor de distributie;
- de wijzigingen aan artikel VII.188, § 5 WER houden een afstemming in van de vermeldingen die gepubliceerd moeten worden in het register van de bemiddelaars inzake consumentenkrediet t.a.v. de vermeldingen die gepubliceerd moeten worden in het register van de bemiddelaars inzake hypothecair krediet. De voornaamste wijziging bestaat in de toevoeging aan de lijst van verplichte vermeldingen van de naam van de verantwoordelijken van de distributie, en voor de verbonden agenten, van de naam van de kredietgever met wie zij verbonden zijn.

Voor het overige worden de overgangsbepalingen in de wet van 19 april 2014 houdende invoeging van Boek VII. "Betalings- en kredietdiensten" in het Wetboek van economisch recht, en met name artikel 54, § 5 betreffende het verkrijgen van een definitieve vergunning door de kredietgevers inzake hypothecair krediet die als hypotheekonderneming zijn ingeschreven, als volgt gewijzigd:

- in het eerste lid wordt verduidelijkt dat de kredietgevers inzake hypothecair krediet binnen een termijn van 18 maanden na de inwerkintreding van Boek VII, Titel 4, Hoofdstuk 4, om een definitieve vergunning als kredietgever of om een inschrijving als kredietbemiddelaar moeten *verzoeken*. Voor de wetswijziging werd gesteld dat deze kredietgevers binnen die termijn een definitieve vergunning of inschrijving moesten *verkrijgen* van de FSMA;
- in het tweede lid wordt aangegeven dat de voorlopige vergunning of de voorlopige machtiging om de activiteiten als kredietgever en/of als kredietbemiddelaar te blijven uitoefenen (en die reeds actieve en reeds ingeschreven kredietgevers en kredietbemiddelaars van rechtswege ontvangen uit hoofde van art. 54, § 4 van de wet van 19 april

2014) komt te vervallen wanneer geen verzoek tot verkrijging van een definitieve vergunning of inschrijving ingediend werd binnen de 18 maanden of ingeval de FSMA besloten heeft het verzoek te weigeren.

De wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (de "witwaswet") wordt als volgt gewijzigd:

- een aanpassing van artikel 16, § 3 en 19 ingevolge de wijziging in het toepassingsgebied van de witwaswet door artikel 25 van de wet van 19 april 2014 houdende invoeging van Boek VII in het WER; en
- een wijziging van artikel 39, § 1 om de bevoegdheidsverdeling tussen de FSMA en de FOD Economie aan te passen op het vlak van de strijd tegen het witwassen van geld en financiering van terrorisme, ten aanzien van kredietgevers inzake hypothecair krediet en inzake consumentenkrediet (de FSMA blijft belast met het toezicht op de hypotheekondernemingen, terwijl de FOD Economie belast blijft met het toezicht op de kredietgevers inzake consumentenkrediet tot op het moment van de inwerkingtreding van Boek VII, Titel 4, Hoofdstuk 4 van het WER).

R.F. en J.D.

Koninklijk besluit van 23 oktober 2015 betreffende de uitvoering, wat de sociale kredietgevers en de werkgevers betreft, van artikel VII.3, § 4 van het Wetboek van economisch recht (BS 30 oktober 2015), in werking getreden op 1 november 2015

CONSUMENTENRECHT – NATIONAAL RECHT

Consumentenkrediet – Algemeen – Bank- en kredietwezen – Hypothecair krediet

DROIT DE LA CONSOMMATION – DROIT NATIONAL

Crédit à la consommation – Généralités – Banque et crédit – Crédit hypothécaire

Dit koninklijk besluit geeft uitvoering aan artikel VII.3, § 4 van het Wetboek van economisch recht ("WER"), dat aan de Koning de bevoegdheid verleent bepaalde bepalingen van Boek VII. "Betalings- en kredietdiensten" van het WER buiten toepassing te verklaren op (1) kredietovereenkomsten waarbij een werkgever uitsluitend aan zijn werknemers rentevrij of tegen een jaarlijks kostenpercentage dat lager ligt dan op de markt gebruikelijk is een krediet toekent ("werkgeverskrediet") en (2) kredietovereenkomsten waarbij overheidsinstellingen of door de bevoegde overheid erkende particuliere instellingen met een doelstelling van algemeen belang aan een beperkt publiek rentevrij, tegen een lagere dan op de markt gebruikelijke rentevoet, of tegen de marktrente-